

Lekcja 5

Liczba mnoga i podwójna rzeczowników – Qal perfectum pluralis – Qal perfectum czasownika הָיָה (być)

1. Liczba mnoga i podwójna

W języku hebrajskim obok liczby mnogiej rzeczowników mamy również liczbę podwójną.

• Liczba mnoga

W uproszczeniu liczba mnoga jest tworzona przez dodanie odpowiedniej końcówki do tematu liczby pojedynczej danego słowa. Większość rzeczowników rodzaju żeńskiego w liczbie mnogiej kończy się na םֿי-, a większość rzeczowników rodzaju męskiego na םֿו-.

	singularis	pluralis
masculinum	סוּס	סוּסִים
femininum	סוּסָה	סוּסוֹת

Liczbę mnogą nie zawsze tworzy się jedynie przez dodanie jednej z tych końcówek do tematu liczby pojedynczej. W przypadku dużej liczby rzeczowników sam temat ulega zmianie. Przykładowo:

singularis		pluralis
מֶלֶךְ	król	מְלָכִים
אִישׁ	mężczyzna	אֲנָשִׁים
יוֹם	dzień	יָמִים

Mamy szereg czasowników nieregularnych, które w liczbie mnogiej przyjmują końcówki odwrotne do ich rodzaju. Przykładowo:

singularis		pluralis
אָב	ojciec (hebr. sg m)	אָבוֹת
אִשָּׁה	kobieta (hebr. sg f)	נָשִׁים
עִיר	miasto (hebr. sg f)	עָרִים

• Liczba podwójna

Liczba podwójna używana jest bardzo rzadko, zazwyczaj występuje w terminach odnoszących się do części ciała, które występują parami. Rzeczowniki określające części ciała są rodzaju żeńskiego.

יָדִים	ręce (f sg יָד)
עֵינַיִם	oczy (f sg עֵין)
אָזְנַיִם	uszy (f sg אָזן)
רַגְלָיִם	nogi, stopy (f sg רַגל)

Ponadto w liczbie podwójnej występują niektóre określenia czasu i miary. Przykładowo:

יוֹמַיִם	dwa dni (dzień sg m יוֹם)
שְׁנָתַיִם	dwa lata (rok sg f שָׁנָה)
פְּעָמַיִם	dwa razy (raz sg f פֶּעַם)
צַהֲרָיִם	południe (nie: dwa południa)

2. Czasowniki w Qal perfectum pluralis

We wcześniejszej lekcji poznaliśmy odmianę czasowników w koniugacji Qal liczby pojedynczej.

Poniżej mamy już pełną koniugację z liczbą mnogą.

3ms	קָטַל	pisał
3fs	קָטְלָהּ	pisała
2ms	קָטַלְתָּ	pisałeś
2fs	קָטַלְתְּ	pisałaś
1cs	קָטַלְתִּי	pisałem
3cp	קָטְלוּ	pisali/pisały
2mp	קָטַלְתֶּם	pisaliście
2fp	קָטַלְתֶּן	pisałyście
1cp	קָטַלְנוּ	pisaliśmy

3. Qal perfectum czasownika הָיָה (być)

Czasownik ma nieregularną odmianę.

3 sg m	הָיָה	był	3pl	הָיוּ	byli/były
3 sg f	הָיְתָה	była			
2 sg m	הָיִיתָ	byłeś	2 pl m	הָיִיתֶם	byliście
2 sg f	הָיִיתְּ	byłaś	2 pl f	הָיִיתֶן	byłyście
1 sg	הָיִיתִי	byłem	1 pl	הָיִינוּ	byliśmy

4. Słownik

אָזֵן	f ucho	מַיִם	m woda
אֲשֶׁר	który, kto, co (zaimek względny)	מִצְרַיִם	Egipt
גּוֹי	m naród, lud	עַד	do, aż, aż do
דָּרַשׁ	szukać, badać, prosić	עֵיִן	f oko
הָיָה	być, stać się	עַל	na, ponad, w górę, ku (przyimek)

הַר	m góra; z rodzajnikiem: הַהָר	קָרַב	Qal zbliżyć się, podejść, przyjść
יְהוּדָה	Juda	רֹאשׁ	m głowa; dowódca; szczyt; pl ראָשִׁים
יְרוּשָׁלַם	Jerozolima	רֶגֶל	f stopa, noga
לָבַד	Qal zdobyć	רוּחַ	f wiatr, powiew, duch
לְפָנַי	wobec, przed (przyimek)		

Ćwiczenia

1. Do rzeczowników podanej w prawej kolumnie dopisz liczbę mnogą, zaś do rzeczowników w lewej kolumnie – liczbę podwójną, a następnie przetłumacz.

יָד	אָדוֹן
אֵינָן	בְּהֵמָה
עֵינַי	גּוֹי
רֶגְלֵי	דָּבָר
נְעֵל	נְבִיא
	סוֹס
	סוּסָה
	רוּחַ
	תּוֹרָה

2. Odmień następujące czasowniki w koniugacji Qal perfectum.

שָׁמַר

3 sg m	3 pl
3 sg f	
2 sg m	2 pl m
2 sg f	2 pl f
1 sg	1 pl

זָכַר

3 sg m	3 pl
3 sg f	
2 sg m	2 pl m
2 sg f	2 pl f
1 sg	1 pl

שִׁפְט

3 sg m	3 pl
3 sg f	
2 sg m	2 pl m
2 sg f	2 pl f
1 sg	1 pl

דָּרַשׁ

3 sg m	3 pl
3 sg f	
2 sg m	2 pl m
2 sg f	2 pl f
1 sg	1 pl

3. Przetłumacz poniższe zdania. Określ formę gramatyczną czasowników występujących w poszczególnych zdaniach (wg schematu: Qal perf osoba – rodzaj – liczba – rdzeń czasownika, np. – שִׁפְטָתִי Qal perf 1 sg od שִׁפַּט). Skrót GL (*glossary*) poprzedzający niektóre słowa sygnalizuje, iż znaczenie tych słów jest podane poniżej ćwiczenia. Poniżej również imiona własne (PN) występujące po raz pierwszy w ramach naszych lekcji.

PN וַיְהִיָּה פָקַד אֶת־שָׂרָה Gen 21:1 (a)

וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ שְׁלֹשִׁים־שָׁנָה וְשָׁלֹשׁ־שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה II Sam 5:5 (b)

וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרַשׁוּ Isa 9:12* (c)

כִּי דָרַשְׁנוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהִים II Chr 14:6* (d)

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תְהוֹמָה וְבֵהוֹמָה Gen 1:2 (e)

דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָה Ps 34:5 (f)

כִּי־הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב Jer 31:9 (g)

וְלֹא־דָרַשׁ בִּיהוָה I Chr 10:14 (h)

קָרְבוּ הַיָּמִים Ezek 12:23 (i)

כִּי־עָבַד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם Deut 16:12 (j)

אֵל־אֱלֹהִים לֹא קָרְבָה Zeph 3:2* (k)

וַיֹּסֶף^{PN} הָיָה בְּמִצְרַיִם Exod 1:5 (l)

- a) שָׂרָה Sara
- b) שְׁלֹשִׁים trzydzieści; שָׁלֹשׁ trzy
- e) תוהו tohu; בוהו bohu – znaczenie: pustka, nicość, bezład
- l) יוֹסֵף Józef